

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 232.927 van 19 november 2015

in de zaak A. 216.504/VII-39.445.

In zake :

1. Paul WILLOCX
2. Cecile LIGOT
3. Petrus SCHONKEREN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Martin Denys
kantoor houdend te 1560 Hoeilaart
de Quirinilaan 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jürgen Vanpraet
kantoor houdend te 8210 Zedelgem
Spoorwegstraat 11
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de NV STEENACKER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Stijn Verbeke en Jan Ghysels
kantoor houdend te 1170 Brussel
Terhulpesteenweg 187
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 17 juli 2015, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van 19 juni 2015 waarbij de bestuurlijke beroepen tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 4 december

2014, houdende het verlenen aan de NV Steenacker van de milieuvergunning op proef voor de verandering van een inrichting voor afbraak- en grondwerken en de bijhorende opslag van afvalstoffen, gelegen aan de Louis Marcelisstraat 49 te Wezembeek-Oppem, slechts gedeeltelijk gegrond worden verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 oktober 2015.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Martin Denys, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Jürgen Vanpraet, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Stijn Verbeke, die verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De NV Steenacker dient op 19 maart 2014 bij de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant een milieuvergunningsaanvraag in voor het veranderen van een inrichting voor afbraak- en grondwerken en de bijhorende opslag van

afvalstoffen, gelegen aan de Louis Marcelisstraat 49 te Wezembeek-Oppem.

Tot het voorwerp van de aanvraag behoort onder meer de uitbreiding van de inrichting met:

- de opslag van 125 ton bouw- en sloopafval, afvalhout, metalen en steenpuin;
- de opslag van 25 ton gebonden asbest;
- de opslag en mechanische behandeling van 200 m³ steenpuin;
- de opslag en mechanische behandeling van 25 ton hout;
- het bijkomend lozen van 400 m³/jaar bedrijfsafvalwater dat geen gevaarlijke stoffen bevat;
- een schouwput voor het nazicht van motorvoertuigen;
- de opslag van 6.400 kg cement, 200 kg antivries en 200 kg ruitenwisservloeistof;
- de opslag van 200 liter antivries en 200 liter ruitenwisservloeistof;
- de opslag van 416 liter hydraulische olie;
- een brandstofverdeelslang;
- de mechanische behandeling van metalen met een totaal geïnstalleerd vermogen van 7,7 kW;
- de mechanische behandeling van minerale producten, zijnde een zeeftrommel met een vermogen van 140 kW en een mengbak voor gestabiliseerd zand met een vermogen van 80 kW.

Tevens wordt gevraagd te mogen afwijken van een aantal sectorale milieuvoorwaarden van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II).

3.2. Bij besluit van 4 december 2014 verleent de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de gevraagde vergunning voor een proeftermijn van twee jaar.

Aan de vergunning worden een aantal bijzondere vergunningsvoorwaarden verbonden.

3.3. Tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant worden verscheidene bestuurlijke beroepen ingediend bij de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw.

3.4. In het kader van de beroepsprocedure worden de volgende adviezen uitgebracht:

- a) op 17 februari 2015 door de dienst Waterlopen: gunstig met betrekking tot de watertoets;
- b) door de Vlaamse Milieumaatschappij op 4 maart 2015: deels gunstig;
- c) door de afdeling Milieuvergunningen op 17 maart 2015: beroepen deels gegrond verklaren en de milieuvergunning verlenen onder naleving van een bijkomende voorwaarde inzake geluid;
- d) op 19 maart 2015 door het departement Ruimte Vlaanderen - afdeling Gebieden en Projecten: gunstig;
- e) door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij op 23 maart 2015: gunstig;
- f) door de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie op 24 maart 2015: beroepen gedeeltelijk gegrond verklaren.

3.5. Met een besluit van 19 juni 2015 verklaart de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw de beroepen gedeeltelijk gegrond. De in eerste aanleg opgelegde bijzondere voorwaarden worden aangevuld met nieuwe voorwaarden. Voor het overige wordt de beroepen beslissing integraal bevestigd.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Tussenkoms

4. Met een op 18 augustus 2015 ter post aangetekend verzoekschrift

vraagt de NV Steenacker om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

5. De verwerende partij en de tussenkomende partij betwisten de ontvankelijkheid van de vordering.

6. Er bestaat vooralsnog geen noodzaak om over de opgeworpen excepties uitspraak te doen. Een onderzoek van en een uitspraak over deze excepties dringt zich immers slechts op indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn, hetgeen, zoals hierna zal blijken, te dezen niet het geval is.

VI. Onderzoek van de vordering

7. Krachtens artikel 17, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit slechts worden bevolen onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement prima facie kan verantwoorden.

Spoedeisendheid

8. Met betrekking tot de spoedeisendheid van hun zaak zetten de verzoekende partijen het volgende uiteen:

“In casu kan bezwaarlijk worden betwist dat er spoedeisendheid voorhanden is in de zin van artikel 17 van de wetten op de Raad van State zoals gecoördineerd op 12 januari 1973. Immers door de uitvoering van de bestreden beslissing worden beroepers dagdagelijks blootgesteld aan producten (in casu

asbestcement) dat een zeer ernstige bedreiging vormt voor hun gezondheid evenals voor de gezondheid van de kinderen die in de onmiddellijke omgeving van de NV Steenacker schoollopen (ter zake kan worden verwezen naar de foto onder het hoofdstuk van het 'belang' waaruit duidelijk blijkt dat beroepers woonachtig zijn in de onmiddellijke omgeving van de NV Steenacker en als dusdanig dagdagelijks blootgesteld worden aan de gevaren van het asbest).

De behandeling van de milieuvergunning van een inrichting die dermate levensbedreigend is voor haar onmiddellijke omgeving, verdraagt geen uitstel. Hoger in het beroepschrift werd reeds gewezen op de studies van de firma Enviro evenals op de vaststellingen van de NV SGS waaruit blijkt dat op heden reeds, asbestvezels konden worden teruggevonden op de daken in de omgeving van de NV Steenacker. De vrees op besmetting die beroepers reeds in de beroepsprocedure voor de Vlaamse minister hebben geuit, is als dusdanig reëel aanwezig.

Bovendien dient te worden vastgesteld dat de vergunning waarover de NV Steenacker op heden beschikt, werd afgeleverd 'op proef' en dit voor een termijn van 2 jaar (van 4 december 2014 tot 4 december 2016). Beroepers en hun onmiddellijke omgeving worden als dusdanig in deze 'proefperiode' blootgesteld aan stoffen die een onmiddellijke weerslag hebben op hun leven en die de bron zijn van ongeneselijke kankers. Het is in die optiek onbegrijpelijk dat beroepers 'op proef' moeten dulden dat hun leven evenals hun leefomgeving wordt aangetast, terwijl op heden reeds duidelijk is dat onvoldoende veiligheidsmaatregelen en beschermingsmaatregelen werden opgelegd aan de NV Steenacker om een besmetting van de omgeving waarin beroepers woonachtig zijn, te voorkomen.

De behandeling van de onderhavige zaak is alleszins te spoedeisend om te wachten op een behandeling in een beroep tot nietigverklaring. De aantasting van de volksgezondheid evenals van het leefmilieu - men mag immers niet vergeten dat zelfs bij een stopzetting van de puinbreekwerken, de aanwezige asbestvezels in het leefmilieu aanwezig zullen zijn aangezien asbest niet op een natuurlijke wijze wordt afgebroken en aldus nog tientallen jaren lang voor besmetting en schade zal kunnen zorgen - kan geen uitstel dulden. Ieder dag dat langer op een ongecontroleerde wijze met het asbest wordt omgesprongen, drijft het risico op de schade en op de levensbedreigende asbestbesmetting op. In de mate dat er zou moeten worden gewacht op de behandeling van de zaak in het raam van een beroep tot nietigverklaring, zou de afgeleverde vergunning reeds zeer ver gevorderd zijn in de 'proeftermijn' van twee jaar en zou het kwaad van de besmetting reeds lang en in nog meer ernstigere mate zijn geschied.

Gelet op artikel 23 van de Grondwet waarbij het recht op het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu als een fundamenteel grondrecht definitief werd verankerd, kan het alleszins niet dat de uitwerking van een (kennelijk onwettige) beslissing voor gevolg zou hebben dat beroeper wordt ontnomen van een spoedige bescherming van zijn grondrecht. Het feit dat de grondwetgever de bescherming van het leefmilieu als standstill-bepaling in de Grondwet heeft ingevoerd, impliceert dat een aantasting van het leefmilieu of de gezondheid dermate als belangrijk wordt beschouwd dat iedere burger op de meest stringente wijze tegen elke aantasting hiervan dient te worden beschermd. Een aantasting van een grondrecht, mag geen uitstel van bescherming kennen

zodat de spoedeisendheid hierbij inherent aanwezig is”.

Beoordeling

9. Een zaak is spoedeisend, en dus vatbaar voor beoordeling in kort geding, zodra de vrees voor schade van enig belang, of zelfs voor ernstige nadelen, een onmiddellijke beslissing wenselijk maakt. Bijgevolg mag het kort geding worden gehanteerd wanneer het geschil niet met de gewone procedure binnen de gewenste tijdspanne opgelost kan worden.

Met die regeling heeft de wetgever situaties willen vermijden waarbij “geen enkele bijzondere gebeurtenis vereist dat de Raad van State zich bij spoedeisendheid over de zaak die haar wordt voorgelegd uitsprekt” (memorie van toelichting, Parl.St. Senaat 2012-13, nr. 5-2277/1, 4). De spoedeisendheid “zal worden vastgesteld wanneer de verzoeker het resultaat van [de] procedure [ten gronde] niet kan afwachten om zijn beslissing te verkrijgen, op straffe zich in een toestand te bevinden met onherroepelijke schadelijke gevolgen” (memorie van toelichting, Parl. St. Senaat 2012-13, nr. 5-2277/1, 13). Bovendien mag een nieuwe vordering worden ingediend, indien die steunt op nieuwe elementen die de spoedeisendheid van deze vordering rechtvaardigen (artikel 17, § 2, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State).

10. In dit geval spitst de uiteenzetting van de verzoekende partijen zich volledig toe op de gezondheidsrisico’s die zij lopen door de “dagdagelijkse” blootstelling aan asbestafval.

Door de bestreden beslissing wordt onder meer vergunning verleend voor de opslag van 25 ton gebonden asbest in een container. Met betrekking tot die opslag wordt in de bestreden beslissing overwogen dat “het gebonden asbest wordt opgeslagen in afgesloten bigbags in afwachting van afvoer naar een vergund verwerker”, dat “alleen het asbest dat sporadisch aanwezig is op eigen werven, tijdelijk mag worden opgeslagen”, dat “in de bijzondere

voorwaarden [...] is opgelegd dat de omzendbrief LNE/2008/1 van 27 augustus 2008 moet worden gevolgd bij het omgaan van asbest” en dat “indien deze omzendbrief wordt gevolgd, de risico’s verbonden aan de opslag van asbest tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt”.

In zoverre de verzoekende partijen door het gebruik van het woord “puinbreekwerken” laten uitschijnen dat het asbestafval ter plaatste mechanisch zal worden behandeld, met het daaraan verbonden gevaar voor de verspreiding van asbestvezels in de omgeving, vindt zulks geen steun in de concrete gegevens van het dossier. De verwerende partij heeft dergelijke activiteit immers niet vergund. Voor het overige lijkt het weinig reëel dat de tijdelijke opslag van asbest in een deugdelijke verpakking, leidt tot de door de verzoekende partijen beschreven risico’s.

Bij de beoordeling van de spoedeisendheid van de zaak kan de Raad van State niet uitgaan van de veronderstelling dat de exploitant de bestreden milieuvergunning en de opgelegde bijzondere vergunningsvoorwaarden niet zal naleven. Dergelijke illegale handelwijze zou in elk geval niet kaderen in de tenuitvoerlegging van de milieuvergunning die voorwerp is van het geding.

De spoedeisendheid van de vordering is niet aangetoond.

11. Er is niet voldaan aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

VII. Kosten

12. De bijdrage in de betaling van de kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, wordt bepaald in het arrest waarin uitspraak wordt gedaan over het beroep tot nietigverklaring.

BESLISSING

1. Het verzoek van de NV Steenacker tot tussenkomst wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negentien november tweeduizend vijftien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Peter Sourbron,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Peter Sourbron